

AMENOREJA (IZOSTANAK MENSTRUACIJE)

Može biti fiziološka (pre puberteta) i patološka. Amenoreja nije dijagnoza, već samo simptom.

Deli se na: primarnu, gde se menstruacija ne javlja do 16. godine života kod normalno razvijenih ženskih polnih odlika i sekundarnu, gde do izostanka menstruacije dolazi u bilo kom dobu života posle prve menstruacije (menarhe) i taj izostanak traje duže od šest meseci.

Kada između dve uzastopne menstruacije razmak iznosi od šest nedelja do šest meseci, u pitanju je oligomenoreja. Postoji individualna razlika među pacijentima tako da će jedan isti endokrinološki poremećaj kod nekoga izazvati oligomenoreju, a kod drugih amenoreju. Ukoliko se hormonski poremećaji ne leče, sve oligomenoreje na kraju prelaze u amenoreju. Postoji veliki broj podela amenoreje u zavisnosti prema kojim parametrima je podela izvršena.

Prema sekundarnim polnim odlikama, razlikuju se: amenoreja sa razvijenim ženskim sekundarnim polnim odlikama i amenoreja bez tih odlika.

Prema hormonskom statusu, postoje eugonadotropne amenoreje (kod kojih je normalan nivo FSH), hipogonadotropne amenoreje (nizak nivo FSH), hipergonadotropne amenoreje (visok FSH) i hipoestrogene amenoreje (nizak E2).

Prema nivou na kome se nalazi poremećaj razlikuju se:

- periferne amenoreje - vagina i materica (anatomski poremećaji, poremećaji u oticanju krvi)
- ovarijalne amenoreje - jajnik (slaba funkcija jajnika, visok nivo FSH)
- centralne amenoreje - hipofiza i hipotalamus (delovi mozga) - hronični nedostatak ovulacije, poremećaj osovine hipotalamus-hipofiza-jajnik.

Za utvrđivanje uzroka ovog poremećaja najvažnija je dobra anamneza (mora biti sveobuhvatna porodična i lična), detaljan klinički pregled (fizikalni, sekundarne polne odlike, izgled kože, pregled štitaste žlezde kao i ginekološki pregled koji treba da obuhvati inspekciju, palpaciju, spekulium, sondiranje materice, ultrazvučni pregled), pravilan izbor testova (hormonski testovi: Progesteronski test i njegovo tumačenje; Estrogensko-progesteronski test; analiza nivoa hormona u krvi), kao i pravilno razmišljanje i logično zaključivanje.

Prvo i osnovno kod svake amenoreje: treba isključiti trudnoću.

dr Dragan Ćirović

spec. ginekologije i akušerstva